

Trygghet och trivsel 2019

- Analysrapport av trygghet och trivsel i Varbergs kommunala förskola

VARBERGS
KOMMUN

Sammanfattning

Trygghet och trivsel är en förvaltningsövergripande rapport. Genom dialog med förskolornas rektorer, specialpedagoger och psykolog analyseras nämndens och nationella mål, i syfte att följa upp kvaliteten och stödja det fortsatta utvecklingsarbetet.

Varbergs kommunala förskolor har i flera delar en gemensam utveckling i kvalitet och har liknande utvecklingsområden. Övergripande slutsatser kring kvalitet och progression i relation till arbetet med trygghet och trivsel samt utvecklingsområden sammanfattas nedan.

Progression i kvalitet

- Tvärprofessionella barnhälsamöten med fokus på tillgängliga lärmiljöer
- Rektorsers samarbete i teamen för att stärka ledarskapet

Utvecklingsområden – förvaltningsövergripande

- Förvaltningsgemensam stödande kompetensutveckling för ökad kompetens inom NPF, BVCs uppdrag gentemot förskolan samt kunskap om att möta flerspråkiga barn språkligt och kulturellt
- Översyn av stödresurser gentemot förskola

Utvecklingsområden – team- och enhetsnivå

- Välbefinnande och undervisning ska planeras och analyseras i en helhet
- Ge flerspråkiga barn ökad möjlighet att utveckla det svenska språket och sitt modersmål samt arbeta med läroplansmål om kulturell identitet
- Skapa rutiner för att uppmärksamma frånvaro och komplex närvaro för att kunna agera hälsofrämjande.

Förskole- och grundskoleförvaltningen i Varberg

Susanna Hanson
Förvaltningschef

Maria Wirén
Utvecklingschef

Agneta Svenberg
Chef Förskoleverksamhet

Martina Wetterstrand
Barn- och elevhälsachef

**VARBERGS
KOMMUN**

Förskole- och grundskolenämndens mål 2016 – 2019

Öka välmående och
minska utanförskap

Nationella mål

Normer och värden

Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att efterhand omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling i olika sammanhang.
Läroplan för förskola.

Förskola och hem

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen.
Läroplan för förskolan.

Innehåll

Sammanfattning	1
1 Inledning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Metod	4
1.2.1 Målbild för barnhälsoarbetet samt fokus för barnhälsarådslag 2019	4
1.2.2 Barnhälsarådslag	5
1.2.3 Statistikunderlag.....	5
2 Analys utifrån barnhälsarådslagen	7
2.1 Främjande och förebyggande barnhälsoarbete	7
2.2 Flerspråkighet	8
2.3 Närvaro	9
2.4 Samverkan BVC	10
3 Analys utifrån vårdnadshavarenkät	11
4 Slutsatser	14
4.1 Progression i kvalitet.....	14
4.2 Utvecklingsområden – förvaltningsövergripande	14
4.3 Utvecklingsområden – team- och enhetsnivå	15
5 Referenser.....	15
6 BILAGA 1	16

1 Inledning

Trygghet och trivsel är en förvaltningsövergripande rapport. Genom dialog med förskolornas rektorer, specialpedagoger och psykolog analyseras arbetet med att nå nämndens och nationella mål, i syfte att följa upp kvaliteten och stödja det fortsatta utvecklingsarbetet.

1.1 Bakgrund

Trygghet och trivsel är en del av det främjande och förebyggande barnhälsoarbetet som ska bidra till måluppfyllelse för att öka välmående och minska utanförskap. Syftet med avstämningspunkten *Trygghet och trivsel* är att sprida goda erfarenheter för att gemensamt höja välmående för samtliga barn i den kommunala förskolan. En god hälsa och gott välmående är en förutsättning för lärande.

1.2 Metod

Barnhälsoarbetet pågår kontinuerligt i verksamheternas alla delar. I det dagliga arbetet får pedagoger en god överblick över hur barnet och eleven trivs och hur hen mår. För att få en övergripande bild och likvärdighet mellan kommunens förskolor sker under vårterminen avstämningen *Trygghet och trivsel*, som är en del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

1.2.1 Målbild för barnhälsoarbetet samt fokus för barnhälsarådslag 2019

En målbild för barnhälsoarbetet processades fram av barn- och elevhälsachef, utvecklingschef, övergripande elevhälsateam samt av rektorer under våren 2018. Målbilden beskriver Varbergscentrerade kännetecknen för ett framgångsrikt barnhälsoarbete i förskola som syftar till en god grund för utveckling och lärande. Kännetecknen är uppdelade i organisation och struktur, processer och rutiner samt förhållningssätt. Kännetecknen har omformulerats till

Vad är barnhälsoarbete?

Barnhälsoarbetet ska främst vara ett hälsofrämjande arbete som strävar efter att vara förebyggande.

Det *hälsofrämjande arbetet* har det *salutogena* perspektivet som utgångspunkt som fokuserar på faktorer som orsakar och vidmakthåller hälsa.

Det *förebyggande arbetet* har kunskapen om skyddsfaktorer som stärker barnet och vad som orsakar ohälsa eller vad som kan utgöra hinder för nå utbildningens mål som utgångspunkt. I syfte att minska risken för ohälsa genom att minska riskfaktorernas inflytande över individen.

Barnhälsoarbetet är ett *relationellt* arbete, vilket betyder att det är i mötet mellan människor som praktiken uppstår. Barnsynen i verksamheten måste alltid vara att varje barn har olika förutsättningar och att utifrån dessa formas praktik för bästa möjliga möte för lärande.

analysfrågor som ett stöd i enheternas och den förvaltningsövergripande processens analysarbete. Målbilden tar utgångspunkt i Barn- och elevhälsaplan, beprövad erfarenhet och forskning.

För att få fokus och fördjupa analysen i dialog valdes fyra fokusområden ut inför vårens avstämning:

- *Främjande och förebyggande barnhälsoarbete*
- *Flerspråkighet*
- *Närvaro*
- *Samverkan BVC*

Utifrån analysfrågorna och fokusområdena har varje team¹ genomfört analys som förberedelse inför barnhälsarådslag.

1.2.2 Barnhälsarådslag

Barnhälsarådslaget är ett tvärprofessionellt forum där förskolornas team fungerar som kritiska vänner gentemot varandra samt möter förvaltningsövergripande funktioner i en kollegial dialog.² Syftet är att skapa ett forum för lärande mellan förskolor, men också för att få underlag till en förvaltningsövergripande analys. Agendan för rådslagen innebar dels ett erfarenhetsutbyte mellan teamen samt tid för egen reflektion för att analysera och planera för utvecklingsarbetet framåt. Metoden med kritiska vänner har inspirerats av regionsamarbetet From Great To Excellent (FGTE).³

1.2.3 Statistikunderlag

Fokus i analysen är det kvalitativa underlag rådslagen genererar. För att komplettera den kvalitativa analysen följs förskolornas barnhälsoarbete också upp genom statistiskt underlag utifrån vårens vårdnadshavarenkät.

¹ Förskolorna är indelade i geografiska team där framförallt förskolecheferna samarbetar. Specialpedagogerna är också indelade i dessa team.

² Förskolornas barnhälsa, som består av rektor, specialpedagog och tillgång till psykologisk konsultation, möter chef förskoleverksamhet, barn- och elevhälsachef, förvaltningens kvalitetsteam samt övergripande specialpedagoger.

³ (FTGE) är ett samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningarna/motsvarande i Varbergs kommun, Kungsbacka kommun, Halmstads kommun och Laholms kommun. Syfte är tillsammans arbeta för att minska gapet mellan barns/elevs kapacitet och det vi lyckas få dem att prestera. Utgångsläget i samarbetet är att vara varandras kritiska vänner med ett tillåtande förhållningssätt där man vågar titta på varandras verksamheter med en önskan om utveckling av utbildning och undervisning.

Vårdnadshavarenkät

Samtliga vårdnadshavare till barn i Varbergs kommunala och fristående förskolor får enkäten ”Tyck till om ditt barns förskola” utskickat under våren varje år.

Enkäten består av följande teman:

- *Trygghet och trivsel*
- *Normer och värden*
- *Utveckling och lärande*
- *Samverkan och delaktighet*
- *Nöjdhet generellt*

Vårdnadshavare får avslutningsvis också möjligheten att kommentera verksamheten i en öppen fråga.

2 Analys utifrån barnhälsarådslagen

2.1 Främjande och förebyggande barnhälsoarbete

Förskolornas barnhälsoarbete har de senaste åren utvecklats genom systematiserade och tvärprofessionella barnhälsamöten, där rektor och specialpedagog möter arbetslagen med fokus på tillgängliga lärmiljöer. Barnhälsamötena utvecklas kontinuerligt i innehåll och form, exempelvis vilka frågor som ska vara i fokus. Något team, med flera nya rektorer, har som utvecklingsområde att skapa sådana barnhälsamöten under kommande läsår.

Flera team har som utvecklingsområde att barnhälsoarbetet tydligare ska samverka med det systematiska kvalitetsarbetet i det pedagogiska perspektivet, i syfte att välbefinnande och undervisning ska planeras och analyseras i en helhet. Ett team har valt att skapa forum där specialpedagog och utvecklingspedagog tillsammans deltar i forum med pedagogerna för att skapa denna helhet. Två andra team ska i utvecklingsarbete av utbildning och undervisning i relation till reviderad läroplan ha ett tydligt specialpedagogiskt perspektiv och fokus på tillgängliga lärmiljöer för att öka kompetensen inom differentierad undervisning.

Genom forum för kollegial dialog kring barnhälsa kan rektor och specialpedagog lyfta frågor från individnivå till hur anpassningar kan göras för hela barngruppen, eller till hela förskolan, i syfte att förebygga åtgärdande anpassningar på individnivå. Bild- och teckenstöd är tydliga exempel på hur förskolorna arbetar med tillgängliga lärmiljöer. Alla team identifierar arbetet med tillgängliga lärmiljöer och hur förskolan på grupp-nivå kan stärka detta som fortsatt utvecklingsområde framåt. Arbetet med tillgängliga lärmiljöer har i flera fall både handlat om den fysiska lärmiljön och det relationella perspektivet. I det senare

Tillgängliga lärmiljöer

Den **sociala lärmiljön** handlar om att alla barn och elever oavsett förutsättningar ska få goda möjligheter att vara delaktiga i ett socialt sammanhang. Känslan av gemenskap, normkritik och attityder är bärande delar.

Den **pedagogiska lärmiljön** syftar till att differentiera lärandet för att möta alla elever oavsett behov. Pedagogiska strategier, lärverktyg och hjälpmedel är bland annat i fokus.

Den **fysiska lärmiljön** handlar om att skapa en tillgänglig miljö för elevers lärande. Rum för lärande, ljud- och visuell miljö är viktiga delar.

*Källa: Specialpedagogiska myndigheten (2018).
Värderingsverktyg för tillgänglig utbildning.
Sid. 48-88*

fallet är bemötandet mellan vuxen och barn, barn och barn samt vuxen och vuxen i fokus.

Att möta barn som har särskilda behov och att möta barn som är tillbakadragna och tysta har lyfts som en svårighet. Ökad kompetens inom neuropsykiatriska funktionshinder (NPF) har av flera team lyfts som ett sätt att stödja det arbetet.

Specialpedagoger och psykologer är en viktig del av barnhälsoarbetet i förskolan. Det finns en specialpedagog per team i förskolan, vilket innebär att en specialpedagog delar sin tid på maximalt nio förskolor. Psykologer är delade med skolorna per team. Möjligheterna för specialpedagog och psykolog att stödja i det främjande barnhälsoarbetet, exempelvis genom att kartlägga och handleda arbete i barngrupperna, upplevs vara en utmaning. Specialpedagog och psykolog upplevs däremot vara tillgängliga för barnen vid behov av stöd och mycket av handledningen till pedagoger handlar om att stödja i individ- och gruppanpassningar.

Sammantaget finns det organisation och struktur, processer och förhållningssätt som har ett barnhälsafokus. Flera team lyfter organisationen och strukturen i barnhälsoarbetet som styrkor i verksamheten. Att ytterligare stärka organisationen för att skapa mer tid och kompetens för det förebyggande och främjande arbetet är dock önskvärt. Processer och förhållningssätt är i fokus på förskolorna i syfte att stärka det förebyggande och främjande arbetet genom att skapa en helhet där barnhälsa och undervisning stärker varandra, det vill säga att alla tre perspektiv i tillgängliga lärmiljöer ska fungera som en helhet.

2.2 Flerspråkighet

Att möta flerspråkiga barn både utifrån ett språkligt och kulturellt perspektiv upplevs i flera fall som en utmaning för förskolorna. I läroplanen för förskola finns det mål att förskolan ska ge barn förutsättningar att utveckla både det svenska språket och barnets modersmål, sin kulturella identitet samt kunskap och intresse för olika kulturer. Språkstöd i förskolan ges av Enhet Flerspråkighet vid en introducerande period under 30 timmar. Vid tillfället deltar barnets vårdnadshavare. Rektorer beskriver att mycket av tiden går åt till praktisk vägledning såsom introduktion av förskolans kommunikationssystem med vårdnadshavare, vilket beskrivs som nödvändigt. Samtidigt finns behov av att språkstöd i högre grad än idag handlar om utbildningen och undervisningen i förskolan.

Flera team lyfter flerspråkighet som utvecklingsområde, i fokus är hur det språkutvecklande arbetssättet kan stärkas för att ge förutsättningar för barnen att ytterligare utveckla, framförallt, sitt svenska språk. Utöver detta deltar alla team med representant i ett förvaltningsövergripande nätverk om flerspråkighet. Nätverket kommer att jobba med läslyftsmodulen om flerspråkighet under kommande läsår i syfte att öka kunskapen i mötet med flerspråkiga barn. Det finns sannolikt en utmaning i att möta läroplansmålen kring modersmål och kulturell identitet mot bakgrund av att denna kunskap inte är uppbyggd i förskolan på bred bas.

2.3 Närvaro

Barnen på förskolan har inte närvaroplikt likt eleverna i grundskolan. Trots det är det viktigt att uppmärksamma låg närvaro i förskolan i ett främjande perspektiv. Låg närvaro i relation till planerat schema från vårdnadshavare kan påverka barnets sociala situation och utveckling i förskolan, och kan också vara ett tecken på kommande frånvaro i grundskolan. Förskolornas rutiner för att kontakta vårdnadshavare eller på annat sätt uppmärksamma frånvaro gentemot schema är olika, det kan innebära att pedagoger uppmärksammar frånvaro utifrån egen bedömning till att de alltid ska ringa vårdnadshavare inom en halvtimme från det att barnet skulle ha varit på plats enligt schema. Flera av teamen har identifierat behov av att utveckla rutiner för detta under rådslagen. Även om rutiner ser olika ut har alla förskolor en kontinuerlig dialog med vårdnadshavare och framförallt med de vårdnadshavare vars barn ofta har frånvaro gentemot schema. Att förhållningssättet utgår från att medvetet uppmärksamma frånvaro och komplex närvaro för barnets bästa är svårt att analysera på övergripande nivå, men en fråga som rektorer och specialpedagoger visat tydlig medvetenhet kring under rådslagen.

Så kallad komplex närvaro innebär att barnen kan bli trötta och ha svårt att orka med hela dagen på förskolan. Dialog med vårdnadshavare om barnets behov av vila under förskoledagen kan vara svår. Samtidigt har förskolan ett kompensatoriskt uppdrag, och barnkonventionen är tydlig med att rätt till vila anpassad till barnets ålder.⁴

Barn som har långa dagar och/eller kort ledighet vid jul- och sommarlov kan hamna i så kallad komplex närvaro. Barn som närvarar mycket under loven möter också nya vuxna då förskolorna slås samman och personal från olika förskolor stödjer varandra under loven. Barnens dagar i förskolan är längre än

⁴ Unicef (1989). *Barnkonventionen. FN:s konvention om barnets rättigheter*. Artikel 31. Sid. 28-29

tidigare. Mellan 2017 och 2018 ökade den genomsnittliga veckotiden för ett förskolebarn med cirka 16 minuter. Hittills under 2019 har den genomsnittliga veckotiden ökat med cirka 23 minuter jämfört med föregående år vilket motsvarar cirka 1,1 procent av veckotiden för ett genomsnittligt barn. En förklaring till ökningen är att andelen barn som är på plats tidigt på morgonen har ökat mellan 2017 och 2018 samt hittills under 2019.

Struktur för närvaroarbetet har stärkts genom digitalt system där vårdnadshavare lägger schema och anmäler frånvaro, vilket ger verksamheterna en överblick över närvaro bland annat i relation till planerat schema. På flera förskolor är närvaro också en punkt som systematiskt lyfts upp på barnhälsamöten.

2.4 Samverkan BVC

BVC ger hälsovård för alla barn mellan 0 och 5 år, och på BVC följs barnets utveckling och hälsa. Förskola och BVC ska samverka kring barnets hälsovård. När barnet börjar förskoleklass är det skolans elevhälsa som har ansvaret för barnets hälsovård.

Samverkan med BVC fungerar i regel bra vid individärenden. Den samverkan som ska ske genom att BVC stödjer förskolan med kompetens i ett förebyggande och främjande syfte upplevs inte fungera. De flesta team har organiserade möten någon gång per år med BVC, men mötena saknar ofta tydlig dagordning och ansvarsfördelning. Mötena handlar ofta om de smittor och sjukdomar som för närvarande cirkulerar, snarare än ett erfarenhetsutbyte eller kompetenshöjande kring exempelvis barn som är utåtagerande, har språkliga svårigheter eller på andra sätt behöver uppmärksammas extra utifrån ett barnhälsaperspektiv. Flera team beskriver att de under året avser att arbeta för att utveckla samverkan. Under rådslagen har också en önskan om att få ökad kunskap om BVCs uppdrag gentemot förskolan och vad förskolorna kan ha för förväntningar på samverkan. Såväl struktur, rutiner och förhållningssätt i samverkan med BVC behöver utvecklas från båda parter.

3 Analys utifrån vårdnadshavarenkät

Under våren har en enkät skickats till vårdnadshavare i förskolan, totalt har 1293 svar från de kommunala förskolornas vårdnadshavare registrerats. Resultaten från vårdnadshavarenkäten är ett stöd för rektorers systematiska kvalitetsarbete samt analys på flera olika nivåer i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Nedan redovisas de frågor som är relaterade till trygghet och trivsel, normer och värden samt samverkan och delaktighet. Sambandsanalys har gjorts utifrån antal barn på förskola och andel förskollärare, i tabell 1-3 ger exempel på detta. Andel förskollärare är en kvalitetsindikator enligt Skolverket, och då Varbergs kommunala förskolor skiljer sig åt avseende antal barn ger det ett organisatoriskt perspektiv på analysen.

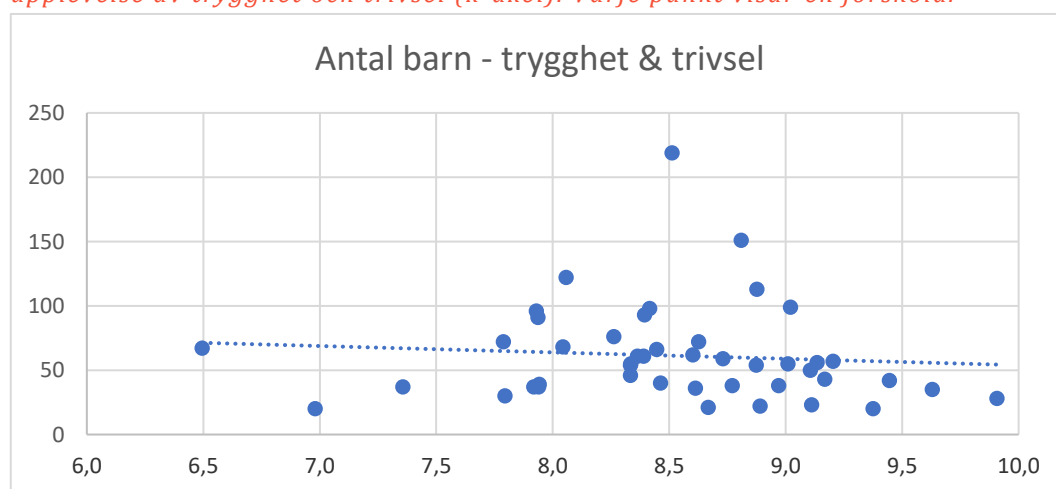
Vårdnadshavarenkät

Områdena *Trygghet och trivsel*, *Normer och värden* samt *Samverkan och delaktighet* baseras på flera enkätfrågor och redovisas genom ett samlat värde från 0-10. Svartalternativen ger olika värden, vilket följer Skolinspektionens hantering av skolenkäten som de genomför i grund- och gymnasieskolan.

0,0 – Stämmer inte alls
3,33 – Stämmer ganska dåligt
6,67 – Stämmer ganska bra
10,0 – Stämmer helt och hållet
Inget värde – Vet ej, inget svar.

Ett värde över 8,3 innebär att frågeområdet ligger närmast *Stämmer helt och hållet* och ett värde över 5 ger ett mer positivt än negativt värde.

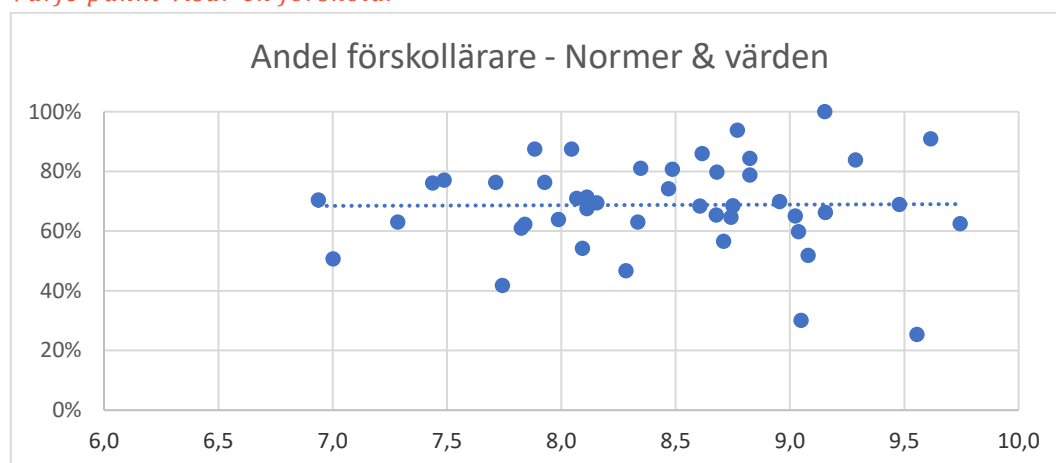
Tabell 1. Antal barn per förskola (y-axel) i relation till vårdnadshavares upplevelse av trygghet och trivsel (x-axel). Varje punkt visar en förskola.

Tabell 1 visar att det inte finns något eller endast ett litet samband mellan förskolor med färre antal barn och en positivare upplevelse från vårdnadshavare

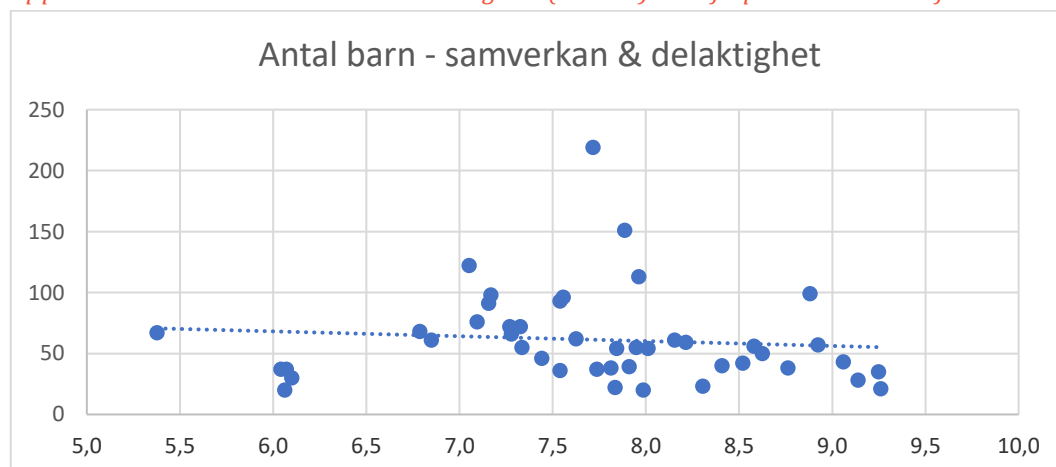
gällande trygghet och trivsel. Samtidigt har de förskolor med över eller nästan 100 barn ett värde nära eller över 8,0. Kommunens genomsnitt är 8,5.

Tabell 2. Andel förskollärare (exkl. vikarier/kvalitetsavlösare) per förskola (y-axel) i relation till vårdnadshavares upplevelse av normer och värden (x-axel). Varje punkt visar en förskola.

Tabell 2 visar att det inte finns något eller endast ett litet samband mellan en högre andel förskollärare och en positivare upplevelse från vårdnadshavare gällande normer och värden. Även här är variationerna betydande, och förskolor med lägre andel förskollärare kan ha fått höga omdömen av vårdnadshavare och vice versa. Kommunegenomsnittet är 8,5. Större förskolor med ett högre antal barn har ett tydligt positivt samband med andelen förskollärare.

Tabell 3. Antal barn per förskola (y-axel) i relation till vårdnadshavares upplevelse av samverkan och delaktighet (x-axel). Varje punkt visar en förskola.

Tabell 3 visar att det inte finns något eller endast ett litet samband mellan förskolor med färre antal barn och en positivare upplevelse från vårdnadshavare gällande samverkan och delaktighet. Även här är variationerna betydande, och förskolor med fler barn kan ha fått höga omdömen av vårdnadshavare och vice versa. Kommungenomsnittet är 7,7.

Kommungenomsnittet visar att alla tre områden har en till största del positiv upplevelse hos vårdnadshavare. Alla förskolor har värden som är mer positiva än negativa.

Slutsats utifrån sambandsanalysen är att vårdnadshavares upplevelse snarare påverkas av förskolornas inre organisering och det enskilda mötet med pedagoger än av förutsättningar som antal barn på förskolan och andel förskollärare. I kommande års avstämningar behöver analysen kompletteras med kartläggning av pedagogers agerande i praktiken och/eller pedagogernas upplevelse för att ytterligare få kunskap och förståelse av förskolans kvalitet.

Jämförelse med föregående års vårdnadshavarenkät kan bara göras delvis då enkäten reviderades inför årets utskick. Två frågor inom ramen för trygghet och trivsel är dock liknande. Andelen positiva svar som visas i tabell 4 visar på en hög grad av nöjdhet med förskolan från vårdnadshavare.

Tabell 4. Jämförelse vårdnadshavarenkät år 2018 och 2019

<i>Enkätfrågor, andelen (%) är en sammanslagning av de två positiva svarskategorierna</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
<i>Mitt barn trivs i förskolan</i>	<i>97%</i>	<i>97%</i>
<i>Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola</i>	<i>91%</i>	<i>91%</i>

4 Slutsatser

Varbergs kommunala förskolor har i flera delar en gemensam utveckling i kvalitet och har liknande utvecklingsområden. Övergripande slutsatser kring kvalitet och progression i relation till arbetet med trygghet och trivsel samt utvecklingsområden sammanfattas nedan.

4.1 Progression i kvalitet

Tvärprofessionella barnhälsamöten med fokus på tillgängliga lärmiljöer

Under mandatperioden har systematiserade och tvärprofessionella barnhälsamöten utvecklats på förskolorna. Genom systematiken har förskolorna börjat arbeta alltmer med tillgängliga lärmiljöer för alla barn, vilket också stödjer individens behov. Arbetsättet stärker värden som inkludering och anpassningar som tecken som stöd och bildstöd, vilket gynnar alla barns utveckling. Det är framförallt det relationella perspektivet, den fysiska och sociala lärmiljön som har varit i fokus, vilket har bidragit till ett gemensamt professionsspråk och gemensam förståelse. Detta har skapat en ökad samsyn och likvärdighet i barnhälsoarbetet.

Rektorers samarbete i teamen

Förskolorna är indelad i geografiska team där rektorer förväntas stödja varandra i sitt ledarskap. Alla team lyfter detta som en styrka, även om utmaningar har funnits vid vakanta tjänster och sjukskrivning. Utvecklingsarbete pågår ofta gemensamt i teamen där pedagoger får möta kollegor från andra förskolor. Teamarbetet skapar förutsättningar för erfarenhetsutbyte och ökad samsyn, vilket ger en grund för en stärkt likvärdighet i kommunen och ett kollegialt lärande mellan chefer och mellan pedagoger.

4.2 Utvecklingsområden – förvaltningsövergripande

Förvaltningsgemensam stödjande kompetensutveckling

Gemensamma områden för kompetensutveckling av rektorer och/eller pedagoger är ökad kompetens inom NPF, BVCs uppdrag gentemot förskolan och vilka förväntningar förskolan kan ha på BVC, samt kunskap om att möta flerspråkiga barn utifrån ett språkligt och kulturellt perspektiv. För det sistnämnda pågår Läsluft flerspråkighet med representanter från varje förskola.

Översyn av stödresurser gentemot förskola

Analysen visar att tillgång till språkstöd för att möta flerspråkiga barn samt tillgång till specialpedagoger och psykologer är en utmaning i förskolan. Funktioner i förvaltningens centrala barn- och elevhälsa har sina uppdrag främst riktade mot grundskola. Skollag och läroplaner innebär att stöd till grundskolor i dessa frågor kommer att vara högre, samtidigt kan en översyn av kompetenser i förskolan öka kunskapen hur ett förändrat stöd gentemot förskola kan påverka kvalitet och ekonomi.

4.3 Utvecklingsområden – team- och enhetsnivå

Barnhälsa och utbildning som en helhet

Skapa strukturer och processer för att barnhälsoarbetet tydligare ska samverka med det systematiska kvalitetsarbetet i det pedagogiska perspektivet, i syfte att välbefinnande och lärande ska planeras och analyseras i en helhet. Fortsatt arbete med tillgängliga lärmiljöer, och med alltmer fokus på den pedagogiska lärmiljön genom exempelvis ökad kunskap om differentierad undervisning.

Flerspråkighet

Utveckla det språkutvecklande arbetssättet för att ge förutsättningar för att alla barn ska ges möjlighet att utveckla det svenska språket och sitt modersmål samt arbeta med läroplansmål om kulturell identitet.

Närvaro

Skapa rutiner för att uppmärksamma frånvaro och komplex närvaro för att kunna agera hälsofrämjande.

5 Referenser

Barn- och utbildningsnämnden (2017). *Barn- och elevhälsaplan*. BUN 2017/0550.

Skolverket (2018). *Läroplan för förskola*.

Specialpedagogiska myndigheten (2018). *Värderingsverktyg för tillgänglig utbildning*.

Unicef (1989). *Barnkonventionen. FN:s konvention om barnets rättigheter*.

6 BILAGA 1

Kännetecken för ett gott barnhälsaarbete

Förskola

Nedanstående punkter är en sammanställning av Skolverkets kvalitetsverktyg BRUK, kommunens Barn- och elevhjälsplan, slutsatser från tidigare barnhälsarådslag samt kvalitetsdialog med teamen.

Innehåll/förhållningssätt

- Verksamheten genomsyras av ett inkluderande förhållningssätt där lärmiljön görs tillgänglig för alla – fysisk, psykosocial och pedagogisk.
- Barnhälsan är en integrerad del av uppdraget.
- Barnhälsateamet har en fungerande samverkan och dialog om frågor som har betydelse för barnets lärande, utveckling och omsorg.
- Verksamheten utformas så att barnen får den särskilda stöd och hjälp som de behöver. Hänsyn tas till både det enskilda barnets behov och till att verksamheten kan behöva omorganiseras vid planeringen av stödinsatser. Verksamheten är föränderlig och flexibel efter den aktuella barngruppens behov.
- Barnhjälsaarbetet med tidiga insatser är i fokus där stödjande kompetenser arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande.
- Förskolan har den kompetens som krävs för att kunna främja lika rättigheter och möjligheter för barnen och för att förebygga, upptäcka, utreda, anmäla och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.

Struktur/organisation

- Det finns tydliga strukturer för barnhjälsaarbetet.
- Det finns formella mötesplatser för dialog och samverkan kring barnhjälsaarbetet. Där dialogen och samverkan bygger på gemensam reflektion och ett kollegialt lärande att lära av och med varandra.
- Det finns strukturer i uppföljningen av barnhjälsaarbetet.

Rutiner

- Förskolan har utarbetade och kända rutiner för att särskilt uppmärksamma om barn av olika skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling.
- Förskolan har rutiner avseende samverkan med vårdnadshavarna, för att eventuella insatser ska nå sitt syfte.
- Förskolan har fungerande rutiner för att upprätta en gemensam plan mot diskriminering och kränkande behandling och för hur den ska följas upp och syns i det systematiska kvalitetsarbetet.
- Förskolan har fungerande rutiner kring närvaro.
- Förskolan har utarbetade rutiner för samverkan med förskola/grundskola för att skapa förutsättningar för en samsyn och ett förtroendefullt samarbete.

**VARBERGS
KOMMUN**

BESÖKSADRESS: NORRGATAN 25 **POSTADRESS:** VARBERGS KOMMUN, 432 80 VARBERG
TELEFON VÄXEL: 0340-880 00 **E-POST:** BUN@VARBERG.SE **WEBBPLATS:** WWW.VARBERG.SE